

Suomalaispankkien valvojasta euroalueen pankkien valvojaksi

24.11.2016 • BLOGI • Marko Myller

Marko Myller, toimistopäällikkö, rahoitussektori. Kirjoittaja työskentelee suurimman osan työajastaan osana eurooppalaista pankkivalvontaa.

Marraskuun 4. päivä tuli kuluneeksi kaksi vuotta siitä kun euroalueen pankkien vakavaraisuusvalvonta koki historiallisen muutoksen. Suurimmat ja laajemmin rajat ylittävää toimintaa harjoittavat pankit (noin 130) siirtyivät Euroopan keskuspankin suoraan valvontaan. Muutos ei näkynyt kansalaisen arjessa, mutta kansalliset valvojat ja valvonnan kohteena olevat pankit varmasti sen huomasivat. Valvonnan intensiivisyys ja tiedontarve kasvoi, kun uuden valvojan piti opetella tuntemaan heille uudet tuttavuudet.

Menikö valvontaa käynnistettäessä kaikki niin kuin Strömsössä? Muutos oli merkittävä, mutta yllättävän nopeasti ja kivuttomasti valvonta kääntyi yhtenäiseen eurooppalaiseen muottiin. Valmisteluhan oli jo aloitettu hyvissä ajoin vuonna 2012. Ennen valvonnan vastuun siirtymistä suoritettiin suurten pankkien taseiden läpivalaisu, joka oli edellytys Frankfurt-vetoisen valvonnan piiriin pääsulle.

Euroalueen pankkivalvonnan sisäinen yhteistyö on jatkuvaa ja se mahdollistaa parhaiden käytäntöjen poimimisen eri maista hyödyttämään kaikkia. Vaikka pankki toimisikin vain kotimaassaan, sen asioita käsitellään valvojien kesken englanniksi. Pankit sen sijaan voivat EU:n kieliasetuksen mukaan käyttää asioiden omia kansallisia kieliään. Käytännön jatkuvaa valvontaa varten perustettiin yhteiset valvontatiimit, joita vetää henkilö EKP:sta. Valvontatiimi koostuu EKP:ssä työskentelevästä henkilöstöstä ja kansallisen valvojan palveluksessa olevista asiantuntijoista, joita on kaikista niistä maista, joissa pankki toimii.

Euroalueen pankkivalvonnan piirissä olevien pankkien taseen koko vaihtelee muutamasta miljardista eurosta aina lähes pariin tuhanteen miljardiin euroon. Suomesta oli ensi vaiheessa mukana kolme pankkia ja vuoden 2016 alussa valvottavien määrä kasvoi neljään. Näitä valvottavia koskevat päätökset tehdään Frankfurtissa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että marraskuussa 2014 kansallisista valvojista olisi tullut toimettomia ja päätösvallattomia.

Kansalliset valvojat menettivät siis päätösvaltaa oman maansa pankkien osalta, mutta saivat päätösvaltaa kaikkien euroalueella toimivien pankkien osalta. Pankkikohtaisissa päätöksissä äänivaltaa ei painoteta maan koon mukaan, vaan jokaisella valvontaneuvoston jäsenellä on yhtä suuri painoarvo. Näin esimerkiksi Finanssivalvonnan johtajalla on käytössään yksi ääni, kun päätöksiä tehdään suomalaispankeista, mutta edelleen yksi ääni, kun tehdään minkä tahansa 19 maan pankkeja koskevia päätöksiä, esimerkiksi lisäpääomavaatimuksista, omistajakontrolleista, sisäisistä malleista, elvytys-suunnitelmista, omien varojen hyväksymisistä ja vaikkapa pankin ylimmän johdon luotettavuuden ja sopivuuden arvioinnista.